

३५. श्री गोपाल पराजुली

[संवत् २०६१ कार्तिक १ गते रोज ७ का दिन आयोजित समारोहमा 'नयाँ ईश्वर को घोषणा' भन्ने ग्रन्थको लागि प्रदान गरिएको संवत् २०६० सालको 'मदन पुरस्कार' त्यसका रचयिता श्री गोपाल पराजुलीले ग्रहण गरेपछि व्यक्त गर्नुभएको उद्गार। यो उद्गार 'नेपाली' त्रैमासिक अङ्क १८१ बाट उद्धृत गरिएको हो।]

भ्रद्वेय सभापतिज्यू, डा. कमलप्रकाश मल्लज्यू, जगदम्बा-श्रीद्वारा सम्मानित लोककवि अलि मियाँज्यू एवं विद्वद्वर्ग !

मानवीय भावना, विचार र संवेदनाको रक्षा गर्दै अतिसम्मानित इतिहासबाट आडरहेको मदन पुरस्कार गुठीले मेरो कलमको रक्षा गर्न मलाई मागेको छ। मानवीय सत्ताको जहरी परिचयका लागि साहित्यमा मेरो प्रवेश भएको हो। मेरो जीवनको दर्शन आफूलाई लेखनमा प्रतिबद्ध गर्नुसिवाय केही रहेको छैन। विश्वमा सुख शान्तिका लागि लेख्नु मेरो कर्तव्य रहिआएको छ र मेरो विश्वको चाहना पनि त्यही हो। लेखनको निर्जना गर्दा म यी कुराहरूको अनुसरण गरिरहेको हुन्छु। त्यसो गर्दा मेरो प्राथमिकता नैतिकताको श्रीगणेशको नयाँ आयामको खोजपट्टि केन्द्रित हुन्छ। त्यो मेरो जीवनको श्वास हो, साथै मेरो परिचय पनि। म ती सम्पूर्ण व्यक्तिहरूप्रति कृतज्ञ छु जसको अनुहार मेरा अगाडि मानवता, दर्शन, नवीनता र राष्ट्रियताको सारअभिवृद्धि गर्नमा मेरा उत्प्रेरक बनी सर्वदा मेरो साथ रहिआए।

म विश्वास गर्दछु एउटा महान् ग्रन्थले एउटा महान् व्यक्ति र महान् राष्ट्रको निर्माण गर्दछ। म तर्काधार प्रयोगवादी लेखकहरूको तारिफ गर्दछु। मलाई लाग्छ-मिल्टनले बेलायत बनेको छ, होमरले ग्रीस बनेको छ, भर्जिलले रोम बनेको छ, फ्रस्टले अमेरिका बनेको छ, भानुभक्तले नेपाल बनेको छ। म व्यास, कालिदास, जौन मिल्टन, टी. एस. एलिएट, रबर्ट फ्रस्ट, भानुभक्त, लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा तथा प्रयोगवादी, आयामिक र चर्चित सबै नेपाली लेखकहरूका साथै बाल्ट हिबटम्यान, ग्यारी स्निडर, रीता डोभ, मागरिट याटउड, पउल जनसन, लियोटार्ड, जौन एसबरी, टेड ह्युज, जेम्स फेन्टन, मारमनसिल्को, पल मुल्डन, टनी मरिसन, टमस

पाइनचोन, सलमान रस्दी, होमी के भावा, माइकल ओन्डाजे भी एस. नयपाल आदिका कृति पढ्न रुचाउँछु ।

ईश्वर मरे भनेर उतेजना उत्पन्न गराउन साहस गर्ने नित्सेलाई म अस्वीकार गर्दछु । जस्तो म पूर्ण विश्वास गर्दछु, ईश्वर कहिले मर्दैनन् न उनी कहिल्यै जन्मिएकै थिए । मानिसले ईशको खोज आफ्नो अन्तरात्माको आफैभित्र खोज्दछ । त्यसर्थ लेखकको नाताले नित्सेको परम्परावादी ईश्वरको धारणाको समानान्तर ईश्वर आउन सक्तछन् जस्तो मलाई कहिल्यै लागेन । मेरो लेखनीको माध्यमबाट सम्पूर्ण मानवजातिलाई ईश्वर बोधगम्य छन् भन्ने कुराको किटान गर्दछु र 'नयाँ ईश्वरको घोषणा' काव्यको माध्यमबाट ईश्वरको घोषणालाई म आफ्नो हातमा लिन्छु ।

वास्तवमा २०२३ सालदेखि लेखकीय यात्रा सुरु भयो । २०३७ सालमा 'गोलाईका दुई छेउ' लेखिसकेपछि मात्र मभित्र लेखक रहेछ भन्ने मलाई लाग्यो । त्यसपछि मैले आफूलाई लेखनमा समर्पण गरें । म कविता, कथा र एकाङ्की नाटकहरू लेख्दछु । 'गोलाईका दुई छेउ' (एकाङ्की नाटक), 'सडकपछि सडक' (नाटक), 'दिशाहीन आकाश', 'अर्को दिशा' (कथाहरू), 'पृथिवीमाथि आलेख', 'हिमालमाथि आलेख', 'देशमाथि आलेख', 'शब्दशताब्दी', 'समयको प्रस्थान' र 'नयाँ ईश्वरको घोषणा' (काव्यहरू) मेरा मुख्य कृतिहरू हुन् ।

लेखनको विधामा मैले विभिन्न क्षेत्र रोजेको छु । विषयवस्तु गम्भीर छ भने म कविता लेख्न रुचाउँछु, मानवचरित्रको प्रतिविम्ब उतार्नुपर्दा म कथा लेख्छु र म त्यसबेला नाटक लेख्छु जब भावना र विचारमा सङ्घर्ष हुन्छ । लेखिने विषय मेरा लागि महत्त्वपूर्ण कुरो हो । मेरा कविताहरूले विश्वव्यापी महत्त्वका विषयहरू जस्तो शान्ति, सद्भाव र स्वतन्त्रतालाई उजागर गर्ने प्रयत्न गर्दछन् । कथाका विषयहरूमा अधिकांशतः समाजको मुटुमा विद्यमान रहने नकारात्मक चरित्रहरूको प्रवृत्तिलाई दर्साएको छु । विशेषतः नाटकको विषयमा सङ्घर्ष सारवस्तु हुन्छ जहाँ मानिस दुई छेउमा विभक्त हुन्छन् ।

मानवताको पक्षमा उभिने म लेखक हुँ । यसमा अरू मानिसको भन्दा मेरो फरक धारणा छैन । विश्वलाई इमानदारीभन्दा अरू कुरा दिऊँ जस्तो लाग्दैन । कविताभन्दा अर्को ठूलो इमानदारी मसँग छैन । मेरो लामो यात्राभन्दा पहिले म विश्वलाई सत्यको अर्थ सम्प्रेषण गर्न चाहन्थु । विश्वलाई मैले दिन सक्ने इमानदारी मात्रै हो । मेरा दायित्व परिपूर्ति गर्नका लागि मेरो प्रबल प्रार्थना शान्तिका लागि हो । ईश्वरसँग पनि प्रेमभन्दा अरू म केही माग्न सक्तिन । ईश्वर र मेरो लेखनले मैले आफूलाई जीवन र संसारको कन नजिक भएको पाएको छु । म समय निर्माण गरिरहेको थिएँ । समयले मेरो निर्माण गरिरहेको थियो । यो प्रक्रियाले के न्याउन सक्छ, त्यो मैले खोजेको क्षितिज हुनेछ ।

सर्वोपरि, म आफूलाई एक इमानदार लेखकका रूपमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु र जजसले मलाई लेखनकार्यको उत्तरदायित्व सुम्पे कमसेकम उनीहरूका लागि स्मरणीय रहन चाहन्छु।

नेपाली भाषा, साहित्य तथा वाङ्मयको क्षेत्रमा विशिष्ट कार्य गर्दै आएको अतिप्रसिद्ध र सम्मानित संस्था मदन पुरस्कार गुठीले २०६० सालको मदन पुरस्कार काव्य 'नयाँ ईश्वरको घोषणा'लाई प्रदान गरेर साहित्यको नयाँ लेखनलाई स्वीकृत र समर्थन गरेको छ भन्न पाउँदा म हर्षित छु। यस काव्यको लेखकका नाताले सम्मान प्राप्त गर्ने मलाई साहित्यको क्षेत्रमा समर्पित रहिरहन बल र प्रेरणा दिएको छ भन्न पाउँदा प्रसन्न छु। यसवेला नेपालको गौरवमय ऐतिहासिक संस्था मदन पुरस्कार गुठी, यसका सम्मानित अध्यक्ष तथा सदस्यहरूप्रति मेरा र सम्पूर्ण साहित्यकारका तर्फबाट आभार निवेदन गर्दै धन्यवादज्ञापन गर्न चाहन्छु।

धन्यवाद !

